

KEDACIA
Arad, Str. Auleh (Adam)
ABO MENTUL
Periu Austro-Ungaria
de un an fl. 10; pe $\frac{1}{2}$,
an fl. 5; pe $\frac{1}{4}$, de un
fl. 2.50 pe 1 lună fl.
N-rii de Dumineacă pe
an fl. 2.
Tara Române și străinătate:
pe an 40 franci.
Manuscrise cu se impunează.

ADMINISTRATIA
Arad, Str. Auleh (Adam)

INSERTIUNILE
de 1 pîr garnitură: prima-dată
7 cr.; a doua oară 6 cr.;
a treia-oară 4 cr., și timbre
de 30 cr. de fiecare cinci
cărți.

Atât abonamentele cât și
insertiunile sunt să plăti
realizate în Arad.

Scrisori nefrancate și
primește.

TRIBUNA POPORULUI

Chestiunea naționalităților în Dietă.

Declarațiunile lui Szell.

In legătură cu cele ce publicăm în alt
loc al ziarului nostru despre interesarea și
dânsa de Luni, 6 c., a Dietei, dăm aci separa-
tiv, declarațiunile ministrului president Szell
și lea făcut ca respins la vorbirile lui
Ugron și Komjáthy, în chestiunea naționa-
lăilor. Reproducem după „P. Lloyd“ de la
7 Noemvrie precum urmează:

Stimul meu prieten (Ugron) spune, că Croații și naționalitățile ne urăsc. Această afirmație încă este una din aparițiunile acelor reflexe ale oglindii convexe, de care am vorbit mai sus. Lucrurile nu stau așa. Știu eu, că nu toți fiți monarchiei Sf. Stefan găndesc și simțesc așa cum ar fi să fie; vor fi d'aceștia dincolo de Drava, vor fi ei atât dinoace, că și dincolo de dealul Craiului; dar eu afirm, că nu este de loc apreciare justă asupra celor de pe urmă trei-zeci de ani și a aleăturilor ce s'a născut acum treizeci de ani, când stimul meu prieten zice: aceasta este causa aversiunelui. Cu Croații am facut pactul pe basă dreaptă, pe o astfel de basă, ca baza autonomă, viața internă, dezvoltarea eco-
nomică și culturală a teritorilor adiacenți să fie asigurată; iar pe lângă aceea să fie asigurată legătura între unitatea politică și integritatea acestei țări și între naționea ungă (maghiară? R. „Tr. P.“).

Eu știu, că există nemulțumiți; dar uități-vă numai îndărăt la acele împuri, când acest pact nu era încă încheiat și priviți stările de azi. N-a căștigat oare această politică teren pas cu pas? Si ea va cuceri și mai mult teren. (Contraziceri la stânga; aprobări la dreapta). Croații vor pătrunde, — precum au pătruns-o și până azi, — că pentru ei nu există altă politică de urmat și că noi nu ne vom deda la altă politică. Această politică li am dat o noi, și la ea suntem tare în interesul bunăstării și dezvoltării lor, în interesul unității și dreptului de stat al Coroanei Sf. Stefan (Aprobări la dreapta).

In cât privește naționalitățile, cred că și la ele se află aparițiuni isolate. Dacă aș poseda puterea magia de a mă propria de îmboldurile, simfemintele și gândurile secrete ale fecioruia și a le schimba, aș avea lăru destul. Dar eu aș cuget, că și pe acest teren tot mai mult ese la iudeală convingerea, că în Ungaria este posibila numai o singură politică, și anume aceea, pe care o urmăm și care se află în inima fecioruia, că această feieră alcătuiește un singur corp politic, că fiecare locuitor al ei este membru cu egale drepturi ale acestei naționi politice. Noi nu suntem decât fi ai acestel țări, cări vorbesc diferite limbi, și privitor la limbă egală îndreptățire este rezervată (? ?); există chiar și excepțiuni legale (?) aș cum ele rezultă din unitatea statului și din recerințele practice ale administrației publice.

Nsună o singură politică poate fi în această privință. Ori și ce limbă vorbește cineva în această țară,

el trebuie să se considere ca Ungar (Maghiar? R. „Tr. P.“), adică cu înțeleg că cetățean al statului ungar (maghiar? R. „Tr. P.“), ca membru al naționei politice ungare (maghiare? R. „Tr. P.“) (Aprobări vîl la dreapta). Aceasta trebuie să o cerem, aceasta o și cerem și fiecare o va cere. Prin aceasta nimănii nu va fi desbrăcat de nisunile sale culturale, de limbă și de rassă, întru că ele nu sunt în contracicere cu ideia de stat ungar (maghiar? R. „Tr. P.“).

Este oare cu putință a face altă politică? Bineveașca a 'mi-o spune stimul meu prieten, — dacă nu aici, atunci între patru ochi; eu îl cunosc ca un barbat atât de liniștit, obiectiv, accesibil ori cărei concepții, — ar urma el oare la locul acesta o altă politică? (Aprobări la dreapta). Eu nu cred, că ar urma o altă politică, ca acea a mea; căci aceasta este politică ungă (maghiară? R. „Tr. P.“) în toute direcțiunile; dar' ea este întemeiată pe principiul unei proceduri juste, drepte și cuvântioase". (Aprobări la dreapta.)

„P. Lloyd“ de la 7 c., ocupându-se de vorberea lui Szell la loc prim, scoate într-o sfîrșit la iudeală și cele spuse despre chestiunea naționalităților, comentându-le astfel:

... El a pledat pentru o politică împăciuitoare, menținând negreșit în mod hotărît ideia de stat, precum și unitatea națională ungă (maghiară?), dar' luând în considerație pretensiunile juste de limbă; o politică aceasta, care este deopotrivă departe de compromisuri slabănoase pe socoteala integrității naționale și de stat ale Ungariei, că și de asuprirea volnică a ori cărei individualități etnografice. Dacă vre-o personalitate politică, în puterea firei sale conciliante, precum și pătrunderii și hotărîrii sale ca barbat de stat, poate fi chiemată a promova această operă de consolidare, atunci desigur o așa personalitate este dl Szell.

Bine înțeles: prima condiție este, că naționalitățile, sau mai bine zis conducătorii lor, să facă el cel dintâi pas. Dacă vroesc pace și bună înțelegere, adică pace și bună înțelegere ca cetățeni egal îndreptați ai statului ungar (maghiar? Subliniat în original. R. „Tr. P.“), acum pot să ajungă această fintă, căci ideile despre stringerea la olală a tuturor puterilor române, care până acum tineau care înecotro, și-au găsit în seful actual de cabinet un promovator conștient de cheamarea sa.

„A umbla“ după naționalități nu va umbla nimenea. Să vină, și ele vor fi bine venite (subliniat în original).

Nici o altă foaie din Budapesta nu conținează de loc în numărul de Marți declarațiunile de mai sus ale ministrului-president. Să fie caracteristic, ori să mai așteptăm?

Cărăușitul la alegeri. Nu toate comitatele și-au stabilit deja taxele sau tariful de cărăușie la alegeri; mai sunt încă un număr, căci n'au ispravit munca atât de grea (!?) Destul că indignarea, fie adeverată ori prefăcută, asupra celor

stabilește este deja de pe acum așa de mare, încât Szell, împins de ea, s'a vezut silit a promite atât în comisiunea financiară, că și în aceea pentru revizuirea regulamentului basii, că toate tarifele acestea vor fi supuse unei anghete. Aceasta din urmă însă nu se va întruni decât după ce vor sosi la ministerul de interne tarifele tuturor comitatelor.

Se poate însă observa și o mișcare, care tinde într-o desființare a acestor „cheltuieli constituționale“, codificate în și prin lege.

Partidul poporul catolic, punându-și picioară, precum am pomentit mai zilele trecute, printre Săcâme, se pregătește acum să se înfișeze și în pările de pe Tisa ale terii, unde nu este încă organizat. Ziarul „Kelet“, din Oradea-Mare sprijinătoare cu ardare aceste pregătiri ale partidului poporul-catolic.

Să nu uităm împregiurarea, că locuitorii a două sate săcăsești au decis într-oată încât au trezent la „legea israelită“, adică în bisericile lor creștine fac slujbă religioasă ovreiască.

Votarea după comună. Ideea aceasta își căștigă aderență. Deputatul Francisc Blaskovics, fost Apponyist și acum guvernamental, publică în organul seu, scris nemănuște „Der Freimüthige“, din Timișoara de cătăva vremi în fiecare număr, programul seu special, compus din 7 puncte, între care se găsesc și cele trei următoare: 1) largirea dreptului electoral; 2) votarea secretă; 3) votarea după comună.

Ori și cum, evoluția gândirii politice, ca urmare a cărora s-a desfășurat la caderul lui Bánffy, face săpături și în zilele cetății zise „Clubul de la Lloyd“ din Budapesta.

65: 35

In nrul său de Sămbătă, 4 c., „Bud. Hirlap“ a publicat un articol despre cuota, zicând că și vine dela o persoană, care, stand foarte aproape de ministrul-president, este în măsură să știe toate cele ce se petrec și se coe după culise. Articolul tutădevenă și scris cu atată cunoștință de cauză și desvăluiește lucrurile pretinse tainice în așa chip, încât își face impresia, că e scris, sau cel puțin comandat de însuși Szell.

Înțelesul articolelui cu privire este a destăinui, că între cele două guverne ale monarchiei comune cuotele sunt deja stabilite fix în proporția de 65:35, cea dință citra pentru Austria, ear cea de a două pentru Ungaria.

Ear scopul articolelui este: a pregăti și a împăca naționea atât cea „singură alcătuioare de stat“, în primul rând, că și aducerea la cunoștință celor ce nu alcătuiesc statul în sensul „idei“, cu cifra sus-amintită de 35%. Ca argumentul cel mai puternic și convingător în această direcție și ordine de idei a împăcaril cu cuota urcată, autorul competent invocă voința și consimțemantul domitorului, că așa trebuie să fie; căci altcum cei de dincolo ar face greutăți de neînvins întreg pactul economic, car în primul rând guvernul actual n'ar fi în stare să pună în valoare, nici cu ajutorul parlamentului, nici cu acela al §. 14, învoială despre dările de consum asupra celor patru articole: spirit, bere, petroleu și zahăr.

Modul, cum e expusă această voință a împăratului-rege, este așa de categoric,

incât nu poți crede că articolul ar avea altă obârsie decât cea indicată mai sus. Despre convingerea aceasta a noastră, precum peste tot despre veracitatea celor relatate în articolul foaică semi-guvernamental, găsim, pe lângă altele, dovedă și în imprejurarea, că, afară de „Egyetértés“, nici un alt ziar, fie că de independent, nu protesteză, nu combată, tradarea de patrie“ cu cele 35%. Ba însăși kossuthista din Arad, în nrul ei de Dumineacă, are din Budapesta telefonat un articolaș, în care pe scurt spune cam același „secrete“ despre cuota ca și cele cuprinse în „Bud. Hirlap“, dar expuse într-un mod surprinzător de domol, nefolosind nici una din expresiunile obiceiuite la asemenea ocazii pentru a lăsă asemenea „tradări de patrie“.

Deputațunaungă pentru negocierile asupra cuotei s'a constituit Dumineacă, alegând pe T. sz. Kálmán de president (în local lui Szell), ear ca raportor pe Max Falk. (Raportorul deputațunii austriace încă este un Ovreu: consilierul de curte Dr. Beer). Convinsă îndin în primul rând ea însăși, dar și toată lumea, fie că de puțin orientată în trebile publice, că înadeplinește numai o formalitate, căci înțelegerea cu ceea austriacă e a priori esclusă, deputațunaungă a luat imediat după constituire hotărîrea, că va propune colegii sale a nu urma negocierile în scris, prin „nantiuri“ și „renunțuri“, ci imediat să se întâlnă să la confațuire printr-o grai, pentru a constata, că nu se pot înțelege. Marti, 7 c., erau să și plece la Viena.

După ultimele stîri, stabilirea proporției de 65:35 e așa de sigură și de trecută în convingerea nestrămutată a tuturor, încât e aproape sigură și împregiurarea, că înțelegerea pe această basă o vor ratifica și parlamentele, pentru a face pe placul Coroanei, că ea să nu fie silită a stabili cuotele prin cuvîntul seu.

Si pe semne Szell va reuși și cu aceasta.

Din Dietă.

— Proiectul indemnitații. —

De la redeschiderea din urmă a portilor parlamentului unguresc încoace, ședința de Luni, 6 Noemvrie n., este singura, care poate să prezinte o însemnatate oarecare, nu încă prin nescrîi fapte săvîrșite în interesul obștesc, ci prin câteva frâze mai de greutate ale unor oratori din „părinti“ patriei.

Au vorbit corifei de ai partidului independentist: Kossuth Ferenc, Ugron Gabor și Komjáthy Béla, cari toți de-a rîndul au năvalit asupra pactului din 1867, și cărora li-a răspuns în aceeași ședință prim-ministrul Szell.

S'a provocat o discuție avîntată asupra proiectului de indemnitate, pus în desbatere de referentul Neményi Ambrus.

După aceasta s'a ridicat Kossuth F. care în numele partidului său a combătut proiectul și a denegat ori-ce incredere acelui guvern, care să pe basele pactului din 1867. El a accentuat, că până când Ungaria să pe aceste base, țeară își vede stirbite drepturile asigurate prin lege, căci pe lângă acest sistem drepturile țării nu și apărare. De 32 de ani partidul său accentua că pacul delă 1867 periclitează interesele țării. Nu are incredere în guvern nici

pentru motivul, că el menține teritoriile valabile comune cu Austria, pe când națiunea și în sensul legilor ar fi avut dreptul să-și formeze teritoriile sale valabile independente. Bánffy — zice oratorul — a împedecat aceasta prin întortochiarea sensului legii, iar guvernul actual a păstrat drepturile națiunii numai pe hârtie. Guvernul nu e capabil să apere nici sentimentul națiunii față cu exagerațiile armatei comune.

In numele partidului independentist, Kossuth prezintă un proiect de rezoluție, prin care deneagă guvernului actual orice incredere și respinge proiectul pentru indemnitate.

Deputatul Mócsy Antal, în numele partidului poporului a exprimat incredere guvernului, însă proiectul din desbatere nu l-a primit, deoarece partidul poporului să, ce-i drept, pe baza pactului din 1867, dar el vrea să fie apărăt și caracterul creștinesc al societății.

Al patrulea la rînd a urmat deputatul Komjáthy Béla, care asemenea a respins proiectul. A învins timpul, în care trăește și spiritul acestuia, care ocorotește pe lingădă mărșavi. Oratorul susține, ca și Kossuth Lajos, că pactul din 1867 este un astfel de plan inclinat, pe care nu este statorică. Bazele acestuia — a zis — nici odată nu vor fi destulii, nu vor desvolta interesele economice ale țării; deși astăzi e o chestie de viață a națiunii. Noi avem — zice — nevoie de drepturi noi și tot mai noi, pe când acestea le perdem mereu. Politica guvernării este o politică de strău, politica lașită, căci ea însemnează, să așteptăm și să răbdăm mai departe; iar urmarea acestei așteptări este decadența morală a poporului.

Suntem azi aduși acolo, zice oratorul, că insuflețirea patriotică este numai o frasă, un obiect de ris și de batjocură, căci patriotismul este deja o noțiune tocită.

Urailele „să trăiască” erau nesfirsite. Răspunsul dat de ilustrul profesor a fost plin de cele mai frumoase și nobile învechituri. Dlăni au accentuat, că se bucură de entuziasmul tinerimii teol. pentru biserică și nație; preotimea trebuie să lupte pentru adevăr și dreptate, căci onoarea și demnitatea o reclamă: Intru toate să urmeze viitorii membri ai preotimei cuvințelor Măntuitorului: Dați cele ce sunt ale lui Dănu lui Dănu, Impăratului cele ale Impăratului, atunci vor fi preoți adevărați în via Domnului și cetăteni buni.

Cabinetul negru.

Piedicile, cari s-au pus în cale preotiei noastre — continuă „Patria” — pentru zădănicirea adunării de Luni sunt în destul cunoscute. Totuș tînem de bine pentru informarea marilor public a face un mic istoric al sicanelor și mijloacelor usitate în coarta noastră de puternici zile.

In n-rul „Patriei” din Joia trecută am alarmat obștea românească, desvălind machinațiile ne mai pomenite, îndreptate în contra convocatorilor adunării și a preotimii române. Alătura cu aceastea s-a intervenit imediat și la depuțați nostri aflați în Viena, ca să ceară scutul guvernului central. Depuțați nostri s-au și prezentat imediat la ministerul de interne, care suprins de procedurile guvernului local a demandat acestuia telegrafic, ca să sistez la moment toate sicanele și cătujuinile. Astfel se și explică faptul, că cătujuinile pe ziua de Luni, înmănuite mai multor preoți, au fost a doua zi retrase prin un al doilea ordin, trimis expres din partea căpitanilor respective.

Convocare.

Despărțimentul Oraviței al „Reuniunii Invățătorilor din diecesa Caransebeșului” își va ține adunarea sa de toamnă Joi 18/30 Noemvrie 1899 la 9 oare a. m. în școală română din Oravița-mont. La această adunare sunt poftiți P. T. Domni membri fondatori, ordinari și ajutători, precum și toți sprinținitorii cauzelor noastre, școlare.

Programul:

- Prelegere practică din „Socoata” ca elevi din cl. I. ce o va ține invățătorul N. Băiaș.
- Deschiderea adunării și comunicarea circularului comitetului central.
- Alegerea funcționarilor.
- Recensiune asupra prelegerii de sub Nr. 1.
- „Despre manuale” după un tractat german de G. Dragomescu.
- Cestiunea examenelor.
- Incassarea taxelor.
- Defigerea locului pentru adunarea proximă.
- Inscrierea de membri noi.
- Dispozițiunile pentru adunarea generală.
- Propuneri.

Oravița-mont., în 10 Noemvrie 1899.

N. Băiaș, I. Trădă, secretar.

mil de urme, căci doi cuceritori s-au certat cu viața popoarelor. Si eu să mă tem să-mi jertfesc însumi aceste zile scurte și durerioase, cari poate mi-ar aduce persecutarea oamenilor, sau le-ar păta datorele și sacrilegiul?

Cu zel sfânt am urmărit cele mai mult lucruri din ultimele oare ale preținutului meu, și tot cu asemenea zel sfânt deservi tot ce am putut afia. Voi povestii cătorului însă numai ce am văzut enigmă, sau ce mi-au spus aceia, cari au văzut. Orl că am cercetat, n-am putut să ce a făcut el în 16, 17 și 18 Martie. A fost de multe ori la familia T.; dar totdeauna a stat puțin. În aceste zile pleca de acasă și totdeauna se întorcea seara târziu. Mâncă fără să zică o vorbă și Mihăile mă asigura că avea nopti aproape liniste.

Scrierea următoare n'a avut dată probabil a fost scrisă în 19.

„Mi-se pare numai, sau mă evită Teresa? Ea, ea mă evită! Toți mă evită — și Odoardo n'o părește nicăi un minut. Aș dori să o văd numai odată singură. Deja de mult aș fi plecat — și tu mă alungi mereu! — Dar' aș fi plecat, dacă numai încă odată aș fi putut să-

Apel.

Toate acele stimate doamne, domnișoare, precum și domni, cari au primit din partea societățil acad. „România Jună”, cu ocazia aranjăril petrecerei din 4 Martie a. c., liste, cu rugarea să binevoească a colectă în favorul fondului alumneului societății, sunt rugăți pe această cale a le retrimită în timpul cel mai scurt — fie ele cu orice rezultat, — la adresa: „România Jună” — Viena IX/2 Lazareth gasse 26, pentru a putea încheia definitiv socotilele acelei petreceri.

Viena, în 2/XI 1899.

Din ședința comitetului.

Med. Marius Sturdza, techn. G. Barbu, președinte.

la prânzul de curte al părechii regale române.

Din archidiocesa Blajului. „Unirea” din Blaj scrie: „S'a început deja ținerea adunărilor protopopești pentru alegarea delegaților la sinodul din 22 Noemvrie. După informațiile ce avem, s'au ales în tract. Turda preotul Nicolae Rațiu din Tritul sup.; — în tr. Ibașfalăului preotul Teod. Borza din Val-hid; — la Sibiu capelanul Nic. Togan din Sibiu; — la Alba-Iulia preotul Ludovic Luca din Alba-Iulia. — Alte sinoade se țin în zilele acestea. Sperăm, că și preotii acestor tracte protopopești vor fi la culmea chemării lor, precum au fost și aceia, ale căror concluse ne sunt cunoscute”.

Avansări în armată. Cetim în „Patria”: Di căpitan în regimentul Nr. 10 de dragoni Dimitrie Tarangul, fiul cel mai mare al protopresviterului Const. Tarangul din Volovăț, a fost înaintat la gradul de major. Remarcăm îndeosebi casul acesta, fiindcă dl D. Tarangul e primul Român la cavalerie, în armata noastră, care a ajuns gradul de major. — Di cădet Constantin Hacman a fost înaintat la gradul de sublocotenent la branșa hărțelilor statului. — Sublocotenentul din armata teritorială G. Gliga a fost avansat la rangul de locotenent.

Din Fiume. Foile maghiare de Marti, 7 c., au următoarea informație (reproducem după „Bud. Hir.”):

„În ciuda mișcăril de a „boycotta” tramvaiul electric din cauza inscripțiunilor sale maghiare, societatea totuși n'a retras tablilele respective. Dar nici prin asta misarea rușinoasă n'a luat sfîrșit.

Eri a venit la Pietro Milcenyh, președintul societății tramvaiului electric, o deputație sub conducerea avocatului Dr. Fr. Kuschera, pentru a-l ruga, ca spre a evita neplăcerile, să fie îndepărtate de pe vagoanele tramvaiului tablilele cu inscripții maghiare.

Milcenyh a răspuns, că el a făcut deja pasii de lipsă; ear' altămintrelea va face tot posibilul pentru a îndeplini rugarea deputației. Astăzi, precum ne telegrafează corespondentul, în ședința direcțională tramvaiului electric a venit vorba și despre afacerea cu tablile maghiare. Milcenyh a expus rugarea deputației, anume că inscripțiunile maghiare să fie îndepărtate. Direcținea a hotărât cu unanimitate, că afacerea inscripțiunilor o va înainta deodată cu alte afaceri ministrului de comerț, Hegediș. Dacă ministrul nu va face obiect, toate vor rămâne așa cum au fost”.

In glumă. În editura dlui W. Kraft din Sibiu a apărut, acum de curând, „Posnașul”, calendar umoristic, cu o mulțime de gume bune, între care însă cea mai hazie este, că vrând să facă reclamă „Encyclopédie” d-lui Diaconovich (nainte chiar de a face reclamă pentru desfacerea „Episteliei Domnului nostru Iisus Christos, ce a trimis-o Dumnezeu din cer”), reproduce dintr-o revistă de dincolo următoarele:

O publicație reușită spre binele unei mulțimi într-eg, e „Encyclopédia Română”, ce apare în Sibiu sub direcția dlui Dr. Corneliu Diaconovich, prim-secretar al „Asociației” din mine, și lucrarea capitolă a timpului; toate rimele românești colaborează; opera și înaintimea marilor „Larousse”; volumul prim s'a mantuit dezlă. Dl Dr. Diaconovich poate spune că făltă. Exegi monumentum... „Ar fi un sacreligiu să aprofitez eu această bogăție națională. Opera vorbește prin monumentalitatea ei”.

Vă să zică, lucrarea d-lui Hajdeu chiar și operele atâtători poeti și oameni de știință ai timpului, — toate-s fleacuri pe lângă opera? d-lui Diaconovich...

Noi credem că autorul acestei notițe a scris în batjocură, cărl prim secretar l'a lăsat în serios.

Monumental!

Focuri mari. Sâmbăta trecută noaptea un groaznic incendiu a prefăcut în cenusă un grajd uriaș al contelui R. Zselensky dela Ötvenes. Au ars într'insul 60 capete de boi și vaci, doi tauri și 8 cai, toți de cea mai nobilă rasă. Pe lângă toate sforțările locuitorilor și ale personalului domeniului, vitele n'au putut să mantuie din primejdie. Pa-

guba e enormă. Clădirea a fost asigurată până la 15.000 fl.

In comuna S.-Set.-Miklos (lângă Câmpia Mare) Sâmbăta trecută dela ameza până noaptea târziu au căzut pradă flacărilor 30 de case împreună cu toate clădirile economice, o mare cantitate de nutreț și o mulțime de vite. — A doua zi, Dumineca noaptea, în Szepes-Teplice au ars peste 30 de case, clădiri economice, mașini, o cantitate mare de nutreț și un considerabil număr de vite. Paguba se urcă peste 100.000 fl. — Incendiile au fost mult ajutate în pustiirea lor de vînt, care bătea cu tărie. În urma flagelului miseria e enormă în tot locul.

„Gramatica limbii române” este cea mai nouă carte scoasă de unul dintre tinerii și meritoși profesori de la Brașov și anume de dl Nicolae Bogdan. Este o lucrare conștiințioasă, pentru usul claselor I. și II. gimnasiale, reale și civile. Nu ne îndoim că va fi primită cu bucurie de membrii corpului didactic de pe la școalele noastre medii. Prețul 2 coroane.

Sinucidere. Foile din Pestă vestesc, că cunoșcutul profesor și scriitor maghiar Dr. Petőffy Jenő din Budapesta s'a sinucis Dumineca trecută în cupul unui tren între stațunile Dugarez și Karlstadt. Causa sinuciderii nu se știe.

In cancelaria advocațială a domnului

Dr. Vasile Fodor, în Abrud

se caută un tiner român ca scriitor în cancelarie. Se prefer cei cari au absolvit pedagogia. Doritorii se vor adresa dlui Dr. V. Fodor.

ULTIME STIRI

Răsboiul din Transvaal. Londra, 8 Noemvrie. O telegramă din Esthourt datează la 4 c. anunță, că în lupta de Vineria trecută nu Englezii, ci Burii au fost bătuți, adecă atacul lor a fost respins. La Colenso d'asemeni, Englezii n'au avut perdeți, ci ei s'au retras dinaintea tunurilor Burilor, ear la Tathams-Farm Burii ar fi avut o perdere de 800 morți, răniți și prizonieri.

Demonstraționi în Fiume. Budapesta, 8 Noemvrie. Eri dimineață ear au fost mari demonstraționi anti maghiare în Fiume. Multimea adunată a cerut îndepărțarea inscripțiunilor maghiare de pe tramvay și s'au cântat înmormântații naționale italiene.

ECONOMIE.

Grame.

Prețurile de la 1 Noemvrie.

Adar	B.-Pesta
Grâu Aprilie fl. 7.17—7.40 fl.	8.28—8.37
Septembrie .	8.12—8.13
Cucuruz vechiu 5.—5.20 .	5.04—5.08
nou 4.—4.10 .	5.14—5.15
Orz vechiu .	5.90—6.60
nou . 5.50—5.60 .	6.—6.10
Secară Apr. , 5.60—5.70 .	6.70—6.71
vechiu „ .	6.20—6.45
Ovăs Apr. , 4.40—4.50 .	5.18—5.20
Oct. , — .	4.90—5.28

Cursul pieței din Arad.

Hartă-monetă română	Cump. fl. 9.48	vend	9.52
Lire turcești .	18.90	19.—	—
Imperiali (15 R. sur) .	126—	127—	—
Ruble rusești 100 à .	5.58	5.63	—
Napoleon-d'ori .	9.48	9.55	—
100 Marce germane .	58.50	58.95	—
Livre sterlina .	11.90	12.50	—

Editor: Aurel Popovici-Barcianu. Red. respons.: Ioan Russu Șirianu.

**La administrația
„Tribunei Poporului“**

se află în deposit spre vânzare următoarele opere și broșuri:

„Povestea unei coroane de oțel“, cu prețul de 75 cr., „Răsboiul nostru pentru neașternare“ cu 55 cr., de George Coșbuc.

„Teoria dramei“ de Dr. Iosif Blaga. Prețul 1 fl. 80 cr.

„Cuvântări bis. de Massillon traduse prin Ioan Ghenț. Prețul 2 fl. 50 cr.

„Luptă pentru drept“ de Dr. R. Ihering traducere, de T. V. Păcăteanu. Prețul 1 fl.

„Din vremuri apuse“ de Iudita Secula. Prețul 50 cr.

„Juvenilia“, prosă și versuri de Sextil Pușcariu. Prețul 80 cr.

„Vieritul“, de Petru Vancu. Prețul 50 cr.

„Priveag“, de I. Sceopul. Prețul 75 cr.

La facerea comandelor, care se vor efectua prompt, rugăm a se adauge și spesele de porto postal.

Administrația „Trib. Pop.“

„Tragedia „Calvarului“, de L'abbé Henry Bolo, tradusă în română de membrul societății de lectură „Inocențiu Micu Clain“ a teologilor din Blaj. — Sub acest titlu a apărut în „Tipografia“ din Sibiu și năsă trimis la redacție a broșură elegantă de 287 pagini, cuprinzând o lectură religioasă-morală înălțătoare de inimă, din viață, activitatea și despre sfîrșitul tragic al Măntuitorului. Frumosul op traducătorii îl dedică, în semn de omagiu și flacă iubire, I. P. S. Sale arhiepiscopului și metropolitului Dr. Victor Mihályi. — Prețul unui exemplar este: 2 coroane (3 lei pentru România).

ABCedarul ilustrat de Iosif Moldovan și consorții a apărut în ediția a II-a, îndepărtat și înmulțit, și se află de vânzare numai la „Tipografia diecesană“ în Arad, cu prețul de 20 cr.

„Povestea unei coroane de oțel“, Cebibul nostru poet George Coșbuc, a apărut în București, în editura librăriei C. Sfetea, cu o mulțime de ilustrații intercalate într-un text istoric-popor, ce se extinde pe 260 pagini ale volumului în format octav mare, cu un tipar frumos și căt se poate de bine îngrijit. Prețul: 1 leu 50 bani. — Din titlul cărții încă se poate vedea, că ea cuprinde istorisirea despre „Restatornicirea domniei românești și răsboiul pentru neașternare“, scrisă anume pentru teranin. Incepând dela introducere, până la pagina ei din urmă, carteaceasta, îndeosebi, este scrisă cu atâtă foc și dragoste de neam, cu atâtă măiestrie și farmec și într-o limbă atât de dulce poporala, încât, incepând odată să citești, n-o mai poți lăsa din mâni până ai îsprăvit-o. Si după ce ai cedit-o odată, din nou o începi și mereu o citești și tot nu te mai saturi. — O adeverătă podoabă literară și un mărgăritar neprețuit în literatura noastră poporala. Ea

serviciul, ce are să facă opul acesta țărănuilui cărturar nu numai în România, ci în toate terile locuite de Români, — nemăsurat va fi. Va reînvia, unde va trebui, va potența, unde este: adevăratul simț național, iubirea curată de neam și de patrie, indemnul spre fapte mari și glorioase și neclinita dragoste pentru limba strămoșească.

frumos și bine îngrijit, broșată elegant și scrisă într'un limbaj la înțelesul poporului. Cuprinsul pe scur al bogatului material al cărții este următorul:

I. Agricultură. — II. Ape (mori de apă, navigare, broduri, plute). — III. Boalele și păstrarea vitelor. — IV. Cause comunale. — V. Drumuri și vama. — VI. Finanțe. — VII. Industrie. — VIII. Judecătorie. — IX. Matriculele de stat. — X. Militare. — XI. Mine (Ocnaș). — XII. Moștenire. — XIII. Ordinea publică (Ajutor la nenorociri, Aducerea puștilor din altă țară, Apa de soi, Ajutorarea săracilor, Adunări publice, Aducerea cu zăloage, Boalele epidemice, Birturi, Curățirea coșurilor (hornuri), Curățirea ulițelor, Calea ferată, Cetățenia de stat, Esportarea, Edificări, Instruirea în joc, Inventiuni (descoperirii), Legea de presă, Lucruri găsite, Măsurarea bucatelor, Monumente istorice, Ospătării, Plata medicului, Piață (Târguri), Poștă, Privilighii (Patente), Pașa contra focului, Societăți (bănci, case de păstrare), Site de aramă, Sdrințe, Sărmenie de bucate, Instantieri, Școală secretă, Tineretă cănilor, Trecerea în altă țară, Tipografie, Vânzarea burețiilor, Vânzarea de puști și prav de pușcă, Veninuri). — XIV. Orfanale. — XV. Păduri. — XVI. Pescuit. — XVII. Religiune. — XVIII. Școală — XIX. Sănătatea publică. — XX. Servitori. — XXI. Vînat.

Ori-ce daraveri, pe care poporul le are aproape zilnic atât cu direcțiile administrative, cât și cu judecătoriile din patrie, cărturarii din popor le afă în cartea aceasta toate la un loc, bine lămurite și spuse în limbă poporala și înțeleasă de toți. Prețul acestei cărți folosită este numai 1 coroană (50 cruceri) și se poate comanda atât la autor în M.-Pécska, cât și la administrația „Tribunei Poporului“.

Dr. VAJDA BENŐ

dentist de specialitate

în Arad

piața libertății Nr. 22 în edificiul teatrului etajul I.

DUPĂ METODUL INSUSIT LA RENUMITA UNIVERSITATE
DIN BERLIN

378 12—15

cu ajutorul celor mai noi invenții,

material și instrumente d'ale tehnicii moderne,

plombe: cu aur, argint, platina, amalgam, ciment, porcelan și sticlă.

Prepar dinți artificiali

pentru dimicare deplin acomodați în aur sau vulcanit,
coroane de măsele, precum ori și ce legătură de dinți făndăriți

Reparez cu masinării îndreptătoare dinți încrucisați ori strimbați,

suplinesc fălcii întregi de dinți.

Astup și îndreptez lacunele de pe cerul gurei etc. etc.

Scoaterea dinților cu gaz de voluptate sau cu amorfire locală.

Ordinez dela 9—12 a. m.

și dela 2—6 p. m.

Pentru seraci dela 8—9 oare gratuit.

A apărut în tipografia
noastră și se află de vânzare
la

Administrația „Tribunei Poporului“

sub numirea

„AMICUL POPORULUI“

„îndreptător în cause administrative și judecătoreschi pentru poporul român“

de TITU VUCULESCU pretor,

cu prețul de 50 cr. plus 5 cr. porto postal.

O carte în adevăr folosită pentru popor, care cuprinde sfaturi și învățături de foarte mare folos pentru toate trebile și trebuințele poporului.

Administrația

„Tribunei Poporului“